

Електронний журнал «Ефективна економіка» включено до переліку наукових фахових видань України з питань економіки (Категорія «Б», Наказ Міністерства освіти і науки України № 975 від 11.07.2019). Спеціальності – 051, 071, 072, 073, 075, 076, 292.
Ефективна економіка. 2026. № 5.
ISSN 2307-2105

Copyright © The Author(s). This is an open access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution License 4.0 (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>).

DOI: <http://doi.org/10.32702/2307-2105.2026.5.28>

УДК 339.1

О. Г. Михайленко,

*к. е. н., доцент, доцент кафедри міжнародної економіки і світових фінансів,
Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара, м. Дніпро*

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-4405-9093>

Н. О. Краснікова,

*к. е. н., доцент, доцент кафедри міжнародної економіки і світових фінансів,
Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара, м. Дніпро*

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-6484-2050>

ВИРОБНИЦТВО ТА СПОЖИВАННЯ РОСЛИННИХ ОЛІЙ У СВІТІ: ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ МІЖНАРОДНОГО БІЗНЕСУ У КОНТЕКСТІ СУЧАСНИХ ЕКОНОМІЧНИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ

О. Mykhailenko,

*PhD in Economics, Associate Professor, Associate Professor of the Department of
International Economics and Global Finance,
Oles Honchar Dnipro National University, Dnipro*

N. Krasnikova,

*PhD in Economics, Associate Professor, Associate Professor of the Department of
International Economics and Global Finance,
Oles Honchar Dnipro National University, Dnipro*

PRODUCTION AND CONSUMPTION OF VEGETABLE OILS IN THE WORLD: CHALLENGES AND PROSPECTS OF INTERNATIONAL BUSINESS IN THE CONTEXT OF MODERN ECONOMIC TRANSFORMATIONS

У статті досліджено сучасний стан виробництва та споживання рослинних олій у світі в умовах посилення глобальних економічних трансформацій, нестабільності міжнародних ринків, змін у структурі попиту та зростання конкуренції. Визначено, що ринок рослинних олій є одним із стратегічно важливих сегментів світового агропродовольчого ринку, який суттєво впливає на розвиток міжнародного бізнесу, зовнішньої торгівлі та продовольчої безпеки багатьох країн. Проаналізовано основні тенденції розвитку галузі, зокрема динаміку виробництва, особливості споживання, структурні зміни у світовому попиті, вплив глобалізації, екологічних вимог, логістичних обмежень, геополітичних факторів і цінової нестабільності. Особливу увагу приділено виявленню ключових викликів, з якими стикаються виробники та експортери рослинних олій на світовому ринку, а також оцінці перспектив розвитку міжнародного бізнесу в цій сфері. Обґрунтовано, що сучасні економічні трансформації формують нові умови функціонування ринку рослинних олій, вимагають від суб'єктів господарювання підвищення адаптивності, впровадження інновацій, диверсифікації ринків збуту та вдосконалення стратегій міжнародної діяльності. Зроблено висновок, що подальший розвиток виробництва і споживання рослинних олій у світі залежатиме від здатності учасників ринку ефективно реагувати на глобальні виклики, використовувати конкурентні переваги та враховувати зміни міжнародного бізнес-середовища.

The article examines the current state of production and consumption of vegetable oils in the world under the conditions of ongoing economic transformations, structural shifts in international trade, growing market volatility, and intensifying global competition. It is substantiated that the vegetable oil market occupies an important place in the global agri-food system, since it affects food security, industrial processing, foreign trade specialization, and the development of international business in both exporting and importing countries.

The study focuses on identifying the key trends in the development of the world vegetable oil market, including changes in the geography of production, transformations in consumption patterns, diversification of demand, and the growing role of technological, environmental, and institutional factors.

Particular attention is paid to the analysis of the main challenges that currently shape the functioning of the global vegetable oils market. These challenges include price instability, geopolitical tensions, disruptions in logistics and supply chains, climate risks, uneven access to resources, changing consumer preferences, and stricter sustainability and quality requirements in international markets. It is emphasized that these factors significantly influence the competitive positions of producers and exporters, determine the dynamics of market expansion, and require business entities to adapt their strategies to the new global environment. The paper argues that modern economic transformations not only create threats for market participants but also open new opportunities for innovation, product differentiation, market diversification, and the formation of more flexible international business models.

The article also outlines the prospects for the development of international business in the vegetable oils sector. It is proved that in the medium and long term the growth of the industry will depend on the ability of producers to respond effectively to global challenges, modernize production processes, improve product quality, implement sustainable practices, and strengthen their positions in international value chains. The importance of strategic management, export orientation, and adaptation to the regulatory and environmental requirements of foreign markets is emphasized. As a result, the study concludes that the future development of vegetable oil production and consumption in the world will be determined by the interaction of economic, technological, ecological, and geopolitical factors, while the success of international business in this sector will depend on its capacity for resilience, innovation, and strategic adaptation to the changing global market environment.

Ключові слова: *рослинні олії; світовий ринок; виробництво; міжнародний бізнес; міжнародна торгівля; глобальні виклики; економічні трансформації.*

Keywords: *vegetable oils; global market; production; international business; international trade; global challenges; economic transformations.*

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. Виробництво та споживання рослинних олій є важливою складовою світової агропродовольчої системи, оскільки ця продукція має стратегічне значення для забезпечення продовольчої безпеки, функціонування переробної промисловості, розвитку зовнішньої торгівлі та формування експортного потенціалу багатьох країн. Водночас сучасні економічні трансформації суттєво впливають на структуру попиту і пропозиції на світовому ринку рослинних олій, змінюють умови ведення міжнародного бізнесу та вимагають від його учасників швидкої адаптації до нових викликів.

Світовий ринок рослинних олій зазнає істотних змін під впливом глобальних кризових явищ, геополітичної нестабільності, порушення логістичних ланцюгів, коливань цін на сировину, зміни споживчих пріоритетів, посилення екологічних вимог і впровадження нових стандартів міжнародної торгівлі. У таких умовах виробники, експортери та інші суб'єкти міжнародного бізнесу стикаються з необхідністю переосмислення стратегій функціонування на світовому ринку, пошуку нових конкурентних переваг, диверсифікації ринків збуту та вдосконалення механізмів управління ризиками.

З наукової точки зору проблема полягає у необхідності комплексного дослідження сучасного стану виробництва та споживання рослинних олій у світі, виявлення ключових тенденцій розвитку цього сегмента світової економіки, а також обґрунтування викликів і перспектив міжнародного бізнесу в умовах сучасних економічних трансформацій. Практичне значення

порушеної проблеми пов'язане з тим, що результати такого дослідження можуть бути використані для розроблення ефективних стратегій зовнішньоекономічної діяльності підприємств олійно-жирового сектору, підвищення їхньої адаптивності до змін глобального ринкового середовища, зміцнення позицій на міжнародних ринках та формування напрямів державної політики щодо підтримки експортоорієнтованих галузей. Отже, дослідження виробництва та споживання рослинних олій у світі, а також викликів і перспектив міжнародного бізнесу в цій сфері є важливим як з наукового, так і з практичного погляду.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У сучасних наукових дослідженнях значну увагу приділено аналізу світового ринку рослинних олій, зокрема тенденціям виробництва, споживання, міжнародної торгівлі, цінової динаміки та впливу глобальних викликів на розвиток галузі. У працях Murphy D.J., Silva V.S., Abrante-Pascual S., Declerck F. розкрито роль основних видів рослинних олій у глобальній продовольчій системі, вплив екологічних вимог, біопаливної політики, змін споживчих переваг і трансформацій міжнародного бізнес-середовища на функціонування ринку [1–4]. Серед українських учених вагомий внесок у дослідження ринку олійних культур і продуктів їх переробки, експортного потенціалу олійно-жирової галузі та позицій України на світовому аграрному ринку зробили Патика Н. І., Пріб К. А., Лозовський О. М., Каретнікова В. С. [5-7]. Попри значну кількість наукових і аналітичних праць, недостатньо дослідженими залишаються питання комплексної оцінки викликів і перспектив міжнародного бізнесу на ринку рослинних олій у контексті сучасних економічних трансформацій, що й зумовлює актуальність подальших досліджень.

Метою статті є аналіз тенденцій розвитку виробництва і споживання рослинних олій у світі, визначення основних викликів функціонування світового ринку в умовах глобальних економічних трансформацій та окреслення перспектив розвитку міжнародного бізнесу у даному секторі.

Виклад основного матеріалу дослідження. У сучасних умовах глобалізації, посилення міжнародної конкуренції, нестабільності світових товарних ринків, загострення продовольчих, енергетичних і логістичних проблем особливої актуальності набувають питання розвитку світового ринку рослинних олій. Протягом останніх років виробництво рослинних олій демонструє позитивну динаміку, а обсяги світового експорту також зростають.

Попит на рослинні олії безперервно зростає в різних сферах завдяки їх універсальності, що дозволяє використовувати їх у виробництві різноманітних кінцевих продуктів. Впровадження рослинних олій у багатьох секторах, таких як харчова промисловість, корми для тварин, фармацевтика, засоби особистої гігієни та косметика, а також у громадському харчуванні, обумовлене їхньою експлуатаційною гнучкістю і поживною цінністю [9]. Прогнозується, що пряме використання рослинної олії для виробництва дизельного палива на основі біомаси, яке наразі становить близько 18% світового споживання рослинної олії, зростатиме у світі. Особливо це стосується Індонезії, Бразилії та США у вигляді гідроочищеної рослинної олії.

Згідно з даними, представленими на рис. 1, світове виробництво рослинних олій у маркетингових сезонах 2019-2024 рр. мало позитивну тенденцію, зокрема в сезоні 2023/24 воно становило 222,08 млн т, а в сезоні 2024/25 – 229,02 млн т.

Світовий обсяг пропозиції рослинних олій мав нестійку тенденцію зі спадом у 2021/22 маркетинговому сезоні через початок війни Росії проти України і пошкодження логістичних ланцюгів. Однак, із налагодженням поставок з 2022/23 маркетингового сезону спостерігається збільшення даного показника. У 2024/25 маркетинговому сезоні світовий обсяг пропозиції рослинних олій склав 339,98 млн т, що на 1,6% більше, ніж у 2023/24 маркетинговому сезоні [9, 10].

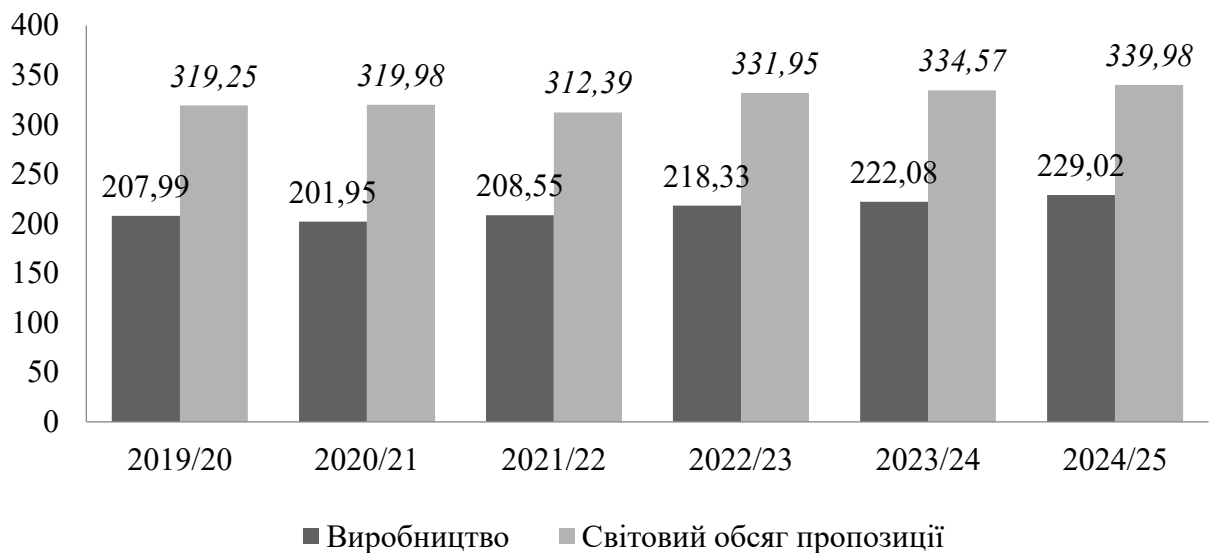

Рис. 1. Світове виробництво та світовий обсяг пропозиції рослинних олій протягом 2019-2025 рр. маркетингових років, млн т

Джерело: побудовано авторами за даними [9,10]

Примітка: світовий обсяг пропозиції рослинних олій включає виробництво, імпорт та кінцеві залишки рослинних олій

Крім того, завдяки впровадженню механічних і інших процесів екстракції, таких як гідрогенізація, дезодорація та екстракція за допомогою розчинників, відкриваються нові можливості для зростання на глобальному ринку. Ці технології сприяють розширенню виробничих потужностей компаній [11].

Аналізуючи рис. 2, можна сказати, що на пальмову олію приходить найбільша частка світового виробництва рослинних олій у 2024/25 маркетинговому сезоні – 34,5%, на соєву – 30%, на ріпакову – 14,9%, соняшникову – 8,8%, на кокосову, бавовняну, оливкову, арахісову та олію з пальмового ядра – разом 11,8%.

Країни Азійсько-Тихоокеанського регіону, передусім Південної, Східної та Південно-Східної Азії, відіграють провідну роль у світовому виробництві та споживанні рослинних олій, що зумовлено високою концентрацією населення, значними обсягами аграрного виробництва та стійким попитом з боку харчового і промислового секторів [9, 10].

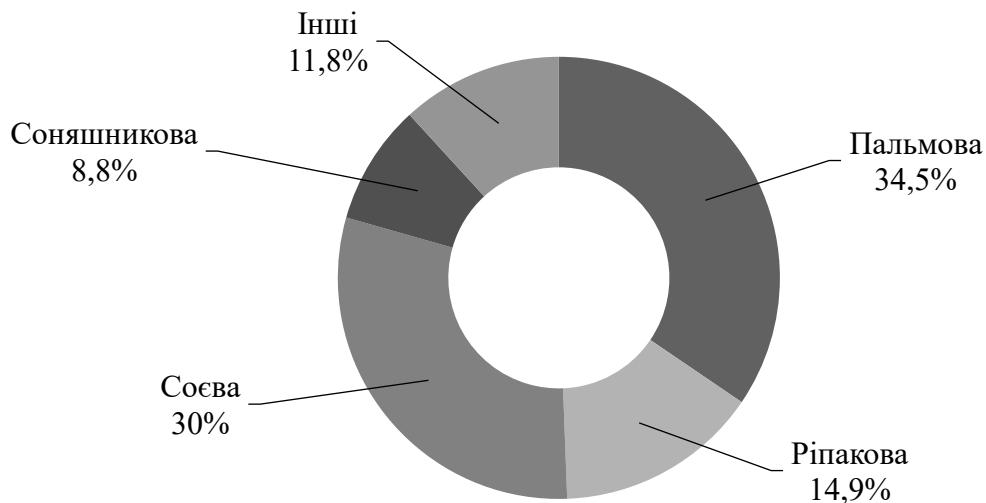

Рис. 2. Розподіл світового виробництва рослинних олій за видами у маркетинговому сезоні 2024/25 рр., %

Джерело: побудовано авторами за даними [9, 10]

Індонезія та Китай виступають головними учасниками у сфері виробництва та споживання рослинних олій в Азіатсько-Тихоокеанському регіоні (рис. 3). За оцінками OECD-FAO, на Азійсько-Тихоокеанський регіон припадає 58% світового виробництва рослинних олій, що значною мірою зумовлено домінуванням Індонезії та Малайзії у виробництві пальмової олії [8]. Зростаюча середня класова популяція в Китаї та процес урбанізації, зростання доходів сприяють збільшенню попиту на олію для різноманітних цілей [12]. Як видно з рис. 3, у маркетинговому сезоні 2024/25 рр. на Індонезію приходилось 22,8% обсягів світового виробництва рослинних олій (або 52,25 млн т), на Китай – 13,9% (або 31,9 млн т). На Малайзію приходилось 9,5% обсягів світового виробництва рослинних олій (або 21,73 млн т), на ЄС – 7,9% (або 17,99 млн т), США – 6,3% (або 14,36 млн т), Бразилію – 5,8% (або 13,26 млн т), Аргентину – 4,6% (або 10,5 млн т) [9,10].

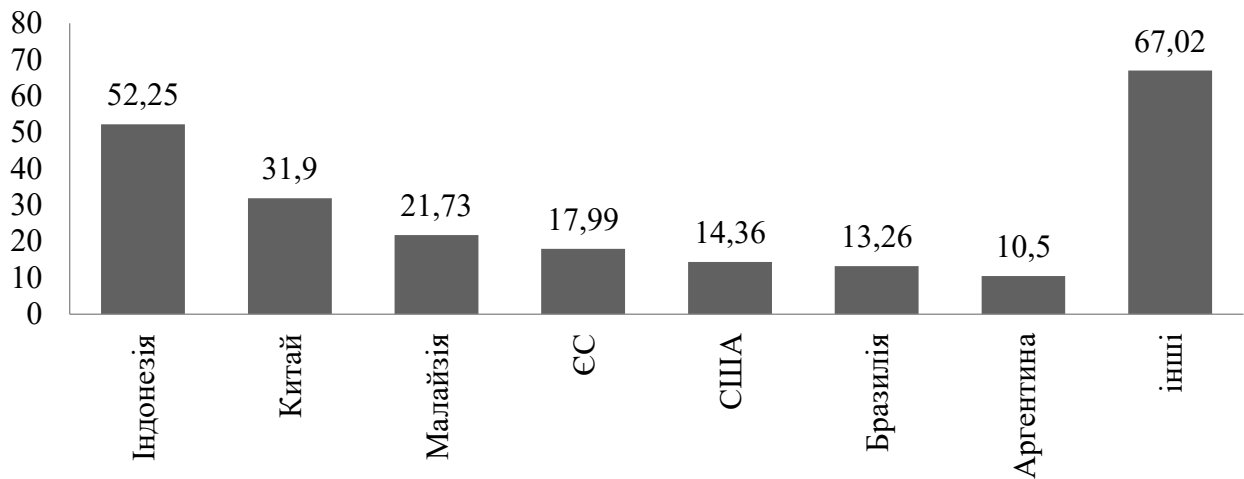

Рис. 3. Основні країни-виробники рослинних олій у маркетинговому сезоні 2024-2025 рр., млн т

Джерело: побудовано авторами за даними [9, 10]

Як бачимо з табл. 1, у 2024/25 маркетинговому сезоні у структурі світового виробництва рослинних олій зберігалось домінування окремих країн і регіонів за основними видами продукції. Зокрема, лідерами у виробництві *пальмової олії* залишалися Індонезія (58,3%, або 46 млн т) та Малайзія (24,6%, або 19,4 млн т), причому зростання її виробництва в більшості країн було зумовлене стабільним зовнішнім попитом, розширенням експорту та сприятливими умовами вирощування, тоді як у Малайзії зафіксовано спад на 1,5% через обмеження трудових ресурсів, погодні чинники та зниження продуктивності плантацій, а в Нігерії обсяги залишилися без змін.

У сегменті *соєвої олії* провідні позиції посідали Китай (28,5%, або 19,6 млн т), США (19,1%, або 13,1 млн т), Бразилія (16,9%, або 11,6 млн т) та Аргентина (12,4%, або 8,5 млн т), а приріст виробництва в більшості країн пояснювався активізацією переробки сої, високим попитом із боку харчової промисловості та біопаливного сектору; водночас в Індії спостерігалось скорочення на 5%, що могло бути наслідком нижчого врожаю та ринкових дисбалансів.

Таблиця 1. Основні країни-виробники рослинних олій у маркетингових сезонах 2023-2024 рр. та 2024-2025 рр. за видами, млн т

	2023/24	2024/25	Зміна 2024-2025 / 2023-2024 м.р., %	Частка у світових обсягах виробництва у 2024-2025 м.с., %
Пальмова олія				
Індонезія	43,000	46,000	+7	58,3
Малайзія	19,710	19,400	-1,5	24,6
Таїланд	3,274	3,330	+3,1	4,2
Колумбія	1,875	1,900	+1,6	2,4
Нігерія	1,500	1,500	0	1,9
Інші	6,659	6,815	+2,3	8,6
<i>Всього</i>	<i>76,018</i>	<i>78,945</i>	<i>+3,8</i>	<i>-</i>
Соєва олія				
Китай	18,810	19,570	+4,0	28,5
США	12,289	13,143	+6,5	19,1
Бразилія	11,055	11,582	+4,5	16,9
Аргентина	7,251	8,499	+16,4	12,4
ЄС	2,755	2,850	+3,7	4,1
Індія	2,034	1,980	-5,0	2,8
Мексика	1,205	1,227	+1,8	1,7
Інші	8,565	9,830	+15,3	14,4
<i>Всього</i>	<i>63,964</i>	<i>68,681</i>	<i>+7,4</i>	<i>-</i>
Ріпакова олія				
ЄС	10,248	9,849	-4,0	28,7
Китай	7,722	7,839	+1,3	22,8
Канада	4,706	4,879	+3,6	14,0
Індія	3,975	3,956	+0,1	11,4
Інші	7,664	7,632	-0,5	23,1
<i>Всього</i>	<i>34,315</i>	<i>34,155</i>	<i>-0,5</i>	<i>-</i>
Соняшникова олія				
Україна	6,751	5,290	-22,1	26,2
ЄС	3,887	3,169	-18	15,8
Аргентина	1,673	1,843	+10,2	8,9
Інші	9,821	9,896	+3,3	49,1
<i>Всього</i>	<i>22,132</i>	<i>20,198</i>	<i>-8,8</i>	<i>-</i>

Джерело: складено авторами за даними [9,10]

Основними виробниками *ріпакової олії* були ЄС (28,7%, або 9,8 млн т), Китай (22,8%, або 7,8 млн т), Канада (14,0%, або 4,9 млн т) та Індія (11,4%, або 3,9 млн т), де позитивна динаміка переважно визначалася зростанням попиту на харчові й технічні олії та розвитком переробки, тоді як у ЄС виробництво зменшилося на 4% під впливом несприятливих погодних умов і зниження врожайності. У виробництві *соняшникової олії* домінували Україна (26,2%, або 5,3 млн т), ЄС (15,8%, або 3,2 млн т) та Аргентина (8,9%, або 1,8 млн т), при цьому в окремих країнах зростання забезпечувалося високим

попитом і збільшенням переробки насіння соняшнику, тоді як в Україні спад на 22,1% був зумовлений воєнними ризиками, скороченням посівних площ і логістичними труднощами, а в ЄС зниження на 18% пов'язувалося з кліматичними чинниками та погіршенням ресурсного забезпечення галузі [9,10].

Союз сприяння вирощуванню олії та протеїнових олій (UFOP) заявив, що світове постачання рослинних олій для споживання людиною є принципово безпечним. Асоціація наголосила на важливій перевазі того, що ріпакова, соняшникова та соєва олії є взаємозамінними за харчовими цінностями у приготуванні їжі. Те саме стосується й перероблених продуктів, таких як жирові спреди. Асоціація нагадала про дефіцит соняшnikової олії на початку війни Росії проти України, який, як повідомлялося, був заповнений ріпаковою олією. UFOP стурбована великою кількістю військових конфліктів, які зараз існують у багатьох регіонах, наголошуючи, що це впливає на ланцюги постачання та голод і, що це зумовлено виключно політичними причинами [13].

Варто зауважити, за даними Foreign Agricultural Service (USDA), загальні обсяги використання рослинних олій формуються за рахунок внутрішнього споживання та експорту [10]. Обсяги внутрішнього та загального використання рослинних олій протягом 2019-2025 рр. маркетингових років мало позитивну тенденцію, крім 2021/2022 м.р., коли було зафіксовано спад даних показників, що пов'язано із початком війни Росії проти України і пошкодженням логістичних ланцюгів (рис. 4). У 2024/25 м.с., третій рік поспіль, спостерігалось збільшення даних показників, зокрема обсяги внутрішнього споживання рослинних олій склали 223,76 млн т, що на 2,8% більше, порівняно із 2023/24 м.с., та обсяги загального використання рослинних олій склали 309,88 млн т, що на 2% більше, порівняно із 2023/24 м.с. [9, 10].

Рис. 4. Внутрішнє споживання та загальне використання рослинних олій протягом 2019-2025 рр. маркетингових років, млн т

Джерело: побудовано авторами за даними [9, 10]

З рис. 5 ми можемо спостерігати, що у 2022–2024 рр. найвищі обсяги споживання рослинної олії на душу населення були зафіксовані у США — 29,38 кг/особу, Китаї — 25,23 кг/особу та ЄС — 22,12 кг/особу. Децю нижчими цей показник був у країнах Латинської Америки та Карибського басейну — 17,96 кг/особу, Індонезії — 11,25 кг/особу та Індії — 9,97 кг/особу, тоді як найменше значення спостерігалось у найменш розвинених країнах — 6,74 кг/особу. Порівняно з 2012–2014 рр. зростання споживання рослинної олії на душу населення відбулося в більшості досліджуваних країн і регіонів, за винятком США, де показник зменшився на 4,8%, та найменш розвинених країн, де скорочення становило 7,2% [8]. Зростання споживання рослинної олії на душу населення в більшості досліджуваних країн і регіонів було зумовлене підвищенням доходів населення, урбанізацією, зміною структури харчування та розширенням попиту на продукти харчової переробки. Натомість зниження цього показника у США, ймовірно, пов'язане з насиченням ринку та зміною структури споживання, тоді як у найменш розвинених країнах його скорочення можна пояснити низькою

купівельною спроможністю населення, високою чутливістю до цінових коливань і обмеженим доступом до продовольчих ресурсів.

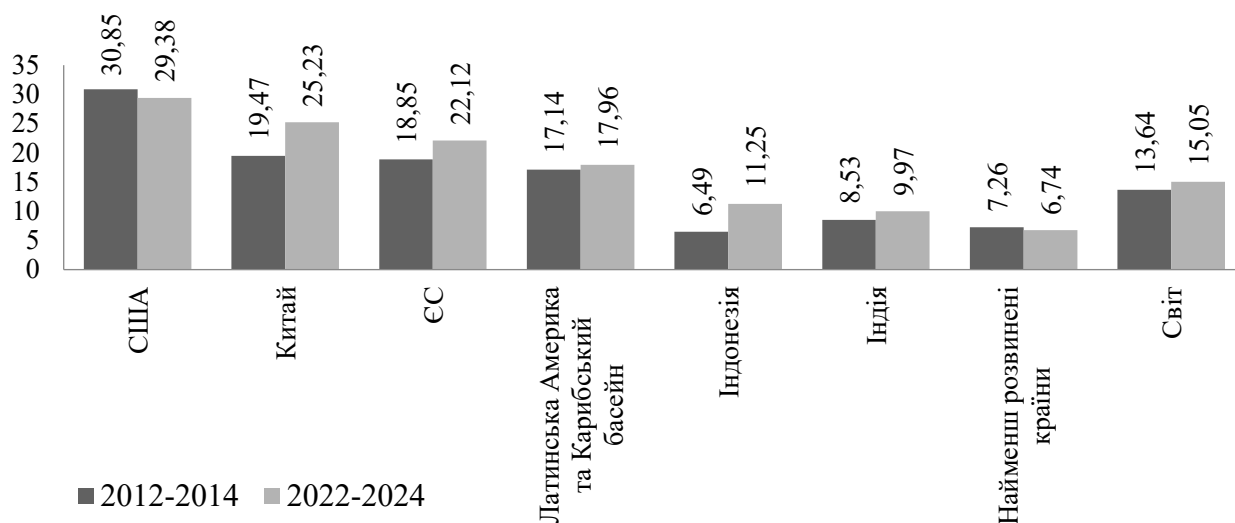

Рис. 5. Споживання рослинної олії на душу населення в окремих країнах, кілограм/особу

Джерело: побудовано авторами за даними [8]

Як бачимо з табл. 2, у 2024/25 маркетинговому сезоні структура світового споживання рослинних олій залишалася диференційованою за видами продукції та регіонами. Найбільшими споживачами пальмової олії були Індія (13,6% світового споживання, або 16,6 млн т), Китай (7,6%, або 9,3 млн т), ЄС (6,4%, або 7,8 млн т), Пакистан (5,9%, або 7,3 млн т) і США (2,6%, або 3,1 млн т); при цьому зростання її споживання в ЄС і Пакистані, ймовірно, було зумовлене високим імпортним попитом, активним використанням у харчовій промисловості та ціною конкурентоспроможністю, тоді як в Індії, Китаї та США скорочення було пов'язане зі зміною структури попиту, частковим заміщенням іншими видами олій і коливаннями внутрішньої кон'юнктури. У сегменті соєвої олії провідні позиції посідали Китай (24,9%, або 20,25 млн т), Індія (14,4%, або 11,7 млн т), ЄС (4,1%, або 3,3 млн т), Бангладеш (2,5%, або 2,0 млн т) та Алжир (1,6%, або 1,3 млн т), а зростання споживання в усіх зазначених країнах пояснюється розширенням продовольчого використання, стабільним

попитом з боку переробної промисловості та підвищенням ролі соєвої олії як відносно доступного виду рослинних жирів [9, 10].

Таблиця 2. Основні країни-споживачі рослинних олій у маркетингових сезонах 2023-2024рр. та 2024-2025 рр. за видами, млн т

	2023/24	2024/25	Зміна 2024-2025 / 2023-2024 м.р., %	Частка у світових обсягах споживання у 2024-2025 м.с., %
Пальмова олія				
Індія	17,876	16,6	-7,1	13,6
Китай	9,377	9,3	-0,82	7,6
ЄС	7,65	7,75	+1,3	6,4
Пакистан	6,22	7,25	+16,6	5,9
США	3,758	3,147	-16,3	2,6
Інші	74,041	77,991	+5,3	63,9
<i>Всього</i>	<i>118,922</i>	<i>122,038</i>	<i>+2,6</i>	<i>-</i>
Сосва олія				
Китай	19,281	20,25	+5,0	24,9
Індія	8,483	11,715	+38,1	14,4
ЄС	3,216	3,305	+2,8	4,1
Бангладеш	1,51	2,035	+34,8	2,5
Алжир	1,25	1,28	+2,4	1,6
Інші	40,948	42,886	+4,7	52,6
<i>Всього</i>	<i>74,688</i>	<i>81,471</i>	<i>+9,1</i>	<i>-</i>
Ріпакова олія				
Китай	11,74	12,1	+3,1	29,4
ЄС	10,413	9,9	-4,9	24,1
Індія	3,986	4,02	+0,9	9,8
Канада	1,269	1,35	+6,4	3,3
Японія	0,919	0,935	+1,7	2,3
Інші	13,411	12,842	-4,2	31,1
<i>Всього</i>	<i>41,738</i>	<i>41,147</i>	<i>-1,4</i>	<i>-</i>
Соняшникова олія				
ЄС	8,378	7,488	-10,6	23,2
Туреччина	2,931	2,49	-15,0	7,7
Україна	0,431	0,45	+4,4	1,4
Інші	24,561	21,856	-12,5	67,7
<i>Всього</i>	<i>36,301</i>	<i>32,284</i>	<i>-11,1</i>	<i>-</i>

Джерело: складено авторами за даними [9, 10]

Найбільшими споживачами ріпакової олії були Китай (29,4%, або 12,1 млн т), ЄС (24,1%, або 9,9 млн т), Індія (9,8%, або 4,0 млн т), Канада (3,3%, або 1,4 млн т) та Японія (2,3%, або 0,9 млн т); приріст її споживання в більшості країн був зумовлений стійким попитом у харчовому секторі та промисловій переробці, тоді як у ЄС зменшення на 4,9% порівняно з 2023/24 м. с. було наслідком скорочення пропозиції, підвищення цін і часткового переорієнтування на інші види олій [10]. У структурі споживання

соняшникової олії провідні позиції займали ЄС (23,2%, або 7,5 млн т), Туреччина (7,7%, або 2,5 млн т) та Україна (1,4%, або 0,5 млн т). Загалом зростання споживання соняшникової олії в Україні можна пов'язати з достатнім внутрішнім ресурсним забезпеченням і збереженням попиту, тоді як в ЄС і Туреччині зниження було, ймовірно, зумовлене змінами цінової кон'юнктури, скороченням поставок та частковим заміщенням іншими рослинними оліями [9, 10].

Як бачимо з рис. 6, світові запаси рослинних олій протягом 2019-2025 маркетингових сезонів мали тенденцію до коливання. Рекордний показник було зафіксовано у 2022/23 рр., після чого спостерігався спад і у 2024/25 даний показник склав 30,1 млн т [10].

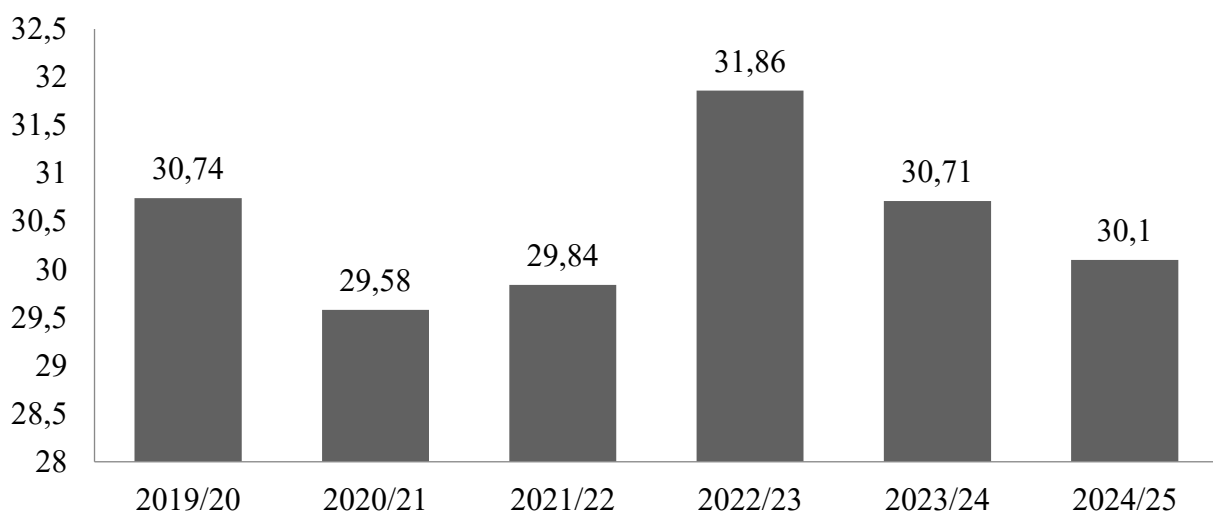

Рис. 6. Світові запаси рослинних олій протягом 2019-2025 маркетингових сезонів, млн т

Джерело: побудовано авторами за даними [9, 10]

У сучасних умовах глобальних економічних трансформацій світовий ринок рослинних олій функціонує під впливом комплексу взаємопов'язаних викликів, що охоплюють як сферу виробництва, так і сферу споживання (табл. 3). До ключових чинників належать висока волатильність цін, зміни у торговельних режимах, логістичні ризики, кліматичні коливання, а також посилення вимог до екологічної сталості виробництва [1; 2]. Важливим

викликом для виробництва є збереження цінової та ресурсної стабільності, оскільки зміни вартості енергоносіїв, добрив, транспортування й переробки безпосередньо впливають на собівартість олійної продукції [3]. Додатковим дестабілізуючим чинником є геополітична напруженість і порушення міжнародних логістичних маршрутів, що ускладнює постачання продукції на зовнішні ринки та знижує ефективність експортних операцій [8, 15].

У сфері споживання виклики пов'язані зі зміною структури попиту, розширенням використання рослинних олій у біопаливному секторі, підвищенням вимог до якості та безпечності продукції, а також зі зростанням ролі екологічних стандартів у міжнародній торгівлі [8, 14]. Зокрема, зростання попиту на сировину для виробництва біодизеля підтримує високий інтерес до соєвої, ріпакової та пальмової олії, тоді як імпортери дедалі більше враховують простежуваність походження продукції, її вуглецевий слід і відповідність стандартам сталого виробництва [8, 14]. За таких умов виробники та експортери змушені адаптуватися до нових критеріїв конкурентоспроможності, диверсифікувати ринки збуту, удосконалювати логістичні ланцюги та впроваджувати більш гнучкі стратегії міжнародного бізнесу. Отже, сучасні глобальні економічні трансформації формують нові умови функціонування світового ринку рослинних олій і водночас підвищують значення стратегічної адаптації його учасників до структурних змін у виробництві та споживанні.

Прогнозується, що споживання рослинної олії для харчування на душу населення зросте (0,5% на рік) через значне зростання попиту на продукти харчування в країнах з низьким та нижчим рівнем доходу [8].

Таблиця 3. Виклики виробництва та споживання світового ринку рослинних олій в умовах глобальних економічних трансформацій

№	Виклик	Сутність виклику	Вплив на виробництво	Вплив на споживання	Можливі наслідки для міжнародного бізнесу
1	Волатильність світових цін	Нестабільність цін на олійні культури, рослинні олії, енергоносії та логістичні послуги	Зростання собівартості виробництва, ускладнення планування витрат	Зміна купівельної спроможності та структури попиту	Підвищення ризиків зовнішньоторговельної діяльності та зниження прибутковості
2	Кліматичні зміни	Посухи, повені, температурні коливання та інші несприятливі погодні явища	Зниження врожайності олійних культур, нестабільність сировинної бази	Можливе скорочення пропозиції та зростання цін для кінцевих споживачів	Посилення невизначеності на ринку та необхідність адаптації виробничих стратегій
3	Логістичні ризики	Порушення ланцюгів постачання, подорожчання транспортування, обмеження портової інфраструктури	Ускладнення експорту сировини та готової продукції	Затримки постачання, дефіцит окремих видів олій на ринках споживання	Переорієнтація торговельних потоків і зростання витрат міжнародного бізнесу
4	Геополітична нестабільність	Воєнні конфлікти, санкції, торговельні обмеження, політична напруга	Скорочення виробництва в окремих країнах, порушення експортних поставок	Коливання споживання через нестабільність цін і постачання	Необхідність диверсифікації ринків збуту та партнерів
5	Посилення екологічних вимог	Зростання стандартів сталості, екологічності та простежуваності продукції	Необхідність модернізації виробництва та сертифікації	Формування попиту на екологічно безпечну продукцію	Зростання вимог до конкурентоспроможності та входу на окремі ринки
6	Зміна структури попиту	Зростання попиту на більш якісні, безпечні та функціональні види рослинних олій	Потреба переорієнтації виробництва відповідно до нових ринкових вимог	Перерозподіл споживання між різними видами олій	Необхідність гнучкої маркетингової політики та адаптації асортименту
7	Розвиток біопаливного сектору	Використання рослинних олій як сировини для виробництва біопалива	Перенаправлення частини сировини з харчового сектору у промисловий	Може спричиняти зростання цін на харчові олії	Посилення конкуренції між продовольчим і енергетичним використанням
8	Зростання конкуренції на світовому ринку	Активізація боротьби між основними країнами-виробниками та експортерами	Необхідність зниження витрат і підвищення ефективності виробництва	Розширення вибору продукції для споживача, але й нестабільність цін	Пошук нових конкурентних переваг і стратегій позиціонування
9	Регуляторні зміни у міжнародній торгівлі	Зміни митних правил, нетарифних бар'єрів, санітарних та технічних вимог	Ускладнення доступу до окремих ринків	Може впливати на ціну та доступність імпортової продукції	Потреба постійного моніторингу міжнародного нормативного середовища
10	Нерівномірність соціально-економічного розвитку країн	Відмінності в доходах населення, структурі харчування та рівні продовольчої безпеки	Формування різних моделей спеціалізації виробництва	Значна диференціація рівнів споживання між регіонами світу	Необхідність сегментації ринків і адаптації міжнародних бізнес-стратегій

Джерело: власна розробка авторів

У деяких країнах, що розвиваються, споживання рослинної олії для харчування досягне рівнів, порівнянних з країнами з високим рівнем доходу (рис. 7). До 2034 р., наприклад, у Китаї та Бразилії прогнозується, що споживання продуктів харчування на душу населення досягне 27 кг. У країнах з високим рівнем доходу споживання рослинної олії на душу населення стабілізується. У випадку США, зростаюча роль альтернативних рослинних олій, таких як оливкова та кукурудзяна, призведе до зниження споживання продуктів харчування на душу населення [8].

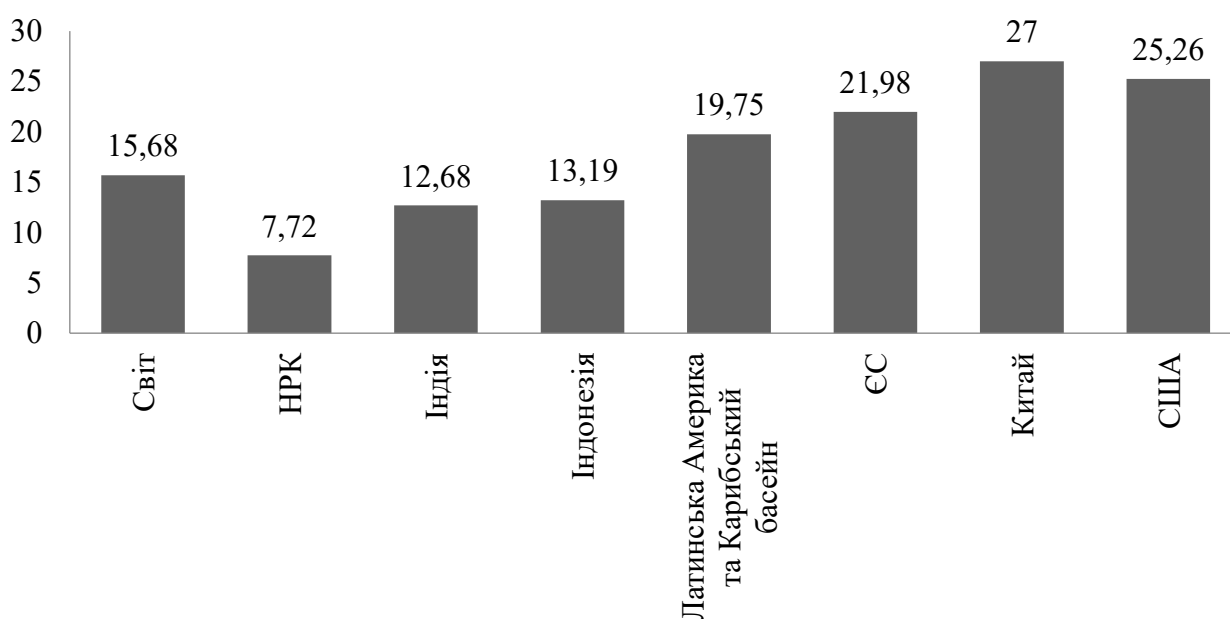

Рис. 7. Прогнози споживання рослинної олії на душу населення у 2034 р., кг/особу

Джерело: побудовано авторами за даними [8]

Прогнозується, що Індія, другий за величиною споживач та провідний імпортер рослинної олії у світі, підтримуватиме зростання споживання продуктів харчування на душу населення на рівні 2,5% на рік, досягнувши 13 кг/особу до 2034 р. Це суттєве збільшення буде результатом збільшення переробки олійних культур вітчизняного виробництва, що підтримується численними урядовими програмами щодо збільшення виробництва. Однак

очікується, що імпорт переважно пальмової олії з Індонезії та Малайзії зменшиться, щоб менше залежати від імпорту рослинної олії [8].

Зі зростанням урбанізації та доходів населення в країнах з низьким рівнем доходу очікується, що харчові звички та традиційні моделі харчування змістяться в бік більшого споживання оброблених харчових продуктів з високим вмістом рослинної олії. Для найменш розвинених країн (НРК) прогнозується, що попит на рослинну олію на душу населення зросте до 7,7 кг/особу [8].

Прогнозується, що глобальне споживання рослинної олії як сировини для дизельного палива на основі біомаси (близько 18% світового споживання рослинної олії) зростатиме повільніше, на рівні 0,7% на рік протягом наступних десяти років, порівняно зі зростанням на 7,7% на рік протягом попереднього десятиліття, коли набула чинності політика підтримки біопалива [8]. Використання рослинної олії як сировини для дизельного палива на основі біомаси залежить від політики та відносної динаміки цін на рослинну олію та сиру нафту. Загалом, очікується, що національні цілі щодо обов'язкового споживання дизельного палива на основі біомаси зростатимуть менше, ніж у попередні роки.

В Індонезії прогнозується, що зростання використання рослинної олії для виробництва дизельного палива на основі біомаси залишиться високим і досягне 12,6 млн т до 2034 р. завдяки сприятливій внутрішній політиці. У США гідроочищена рослинна олія (HVO) або відновлюване дизельне паливо вважається передовим біопаливом і, як очікується, стимулюватиме зростання виробництва дизельного палива на основі біомаси в США. З іншого боку, очікується, що використання рослинної олії як сировини для дизельного палива на основі біомаси в ЄС скоротиться на 2,6% на рік [8]. Частково це пов'язано зі зростанням частки відпрацьованих олій, жиру та інших некормових та нехарчових сировини, що використовуються у виробництві дизельного палива на основі біомаси, що також спостерігається у США та Китаї.

Експорт рослинної олії, який становить 34% світового виробництва рослинної олії, продовжує домінувати за рахунок кількох гравців, зокрема Індонезії та Малайзії, на які припадає близько 53% від загального обсягу експорту рослинної олії. Однак, за прогнозами, частка експорту у виробництві в цих двох країнах дещо скоротиться (рис. 8), оскільки очікується зростання внутрішнього попиту на продукти харчування, олеохімікати та, особливо, на дизельне паливо на основі біомаси. Прогнозується, що Індія продовжить своє значне зростання імпорту на рівні 2,0% на рік, досягнувши 21 млн т до 2034 р., щоб задовольнити зростаючий попит, зумовлений зростанням населення, урбанізацією та зростанням доходів населення. Водночас уряд Індії здійснює низку ініціатив щодо зменшення своєї залежності від імпорту. Ці програми спрямовані на впровадження сільськогосподарських методів та послуг для зміцнення та підтримки внутрішнього виробництва [8].

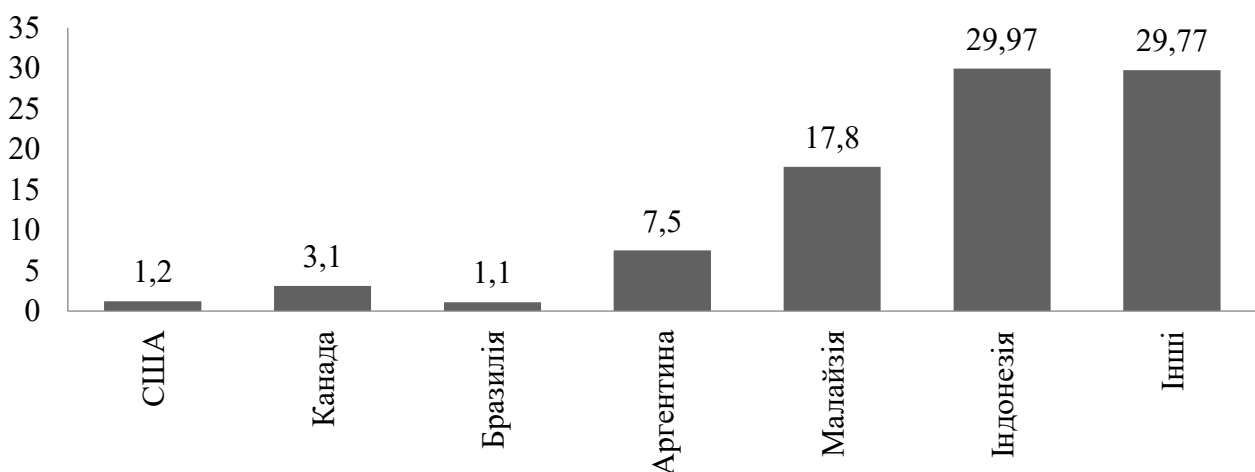

Рис. 8. Прогнози експорту рослинної олії у 2034 р., млн т

Джерело: побудовано авторами за даними [8]

Очікується, що ціни на олійні культури та продукти їх переробки, зокрема рослинні олії, дещо зростуть у номінальному вираженні протягом прогнозованого періоду, тоді як у реальному вираженні знизяться (рис. 9).

Інтеграція питань екологічної стійкості в торговельні правила може вплинути на світову торгівлю олійними культурами та продуктами їх переробки. З одного боку, частка торгівлі соєвими бобами та рослинними

оліями, яка становить близько 40% виробництва, значно вища, ніж для більшості інших сільськогосподарських товарів. З іншого боку, пальмова олія та соєві боби часто згадуються, коли обговорюється зв'язок між сільським господарством та вирубкою лісів. Обидва продукти включені до регламенту ЄС щодо вирубки лісів 2023 р. (Регламент (ЄС) 2023/1115) як відповідні товари поряд з великою рогатою худобою, какао, кавою, каучуком та деревиною. Вплив на світову торгівлю соєвими бобами та пальмовою олією залишається невизначеним, але може змінити світові прогнози щодо вирубки лісів. У країнах-виробниках було впроваджено кілька заходів для вирішення цих проблем, пов'язаних з вирубкою лісів, включаючи сертифікацію виробництва без вирубки лісів, і їхня актуальність для торгівлі зростає [8].

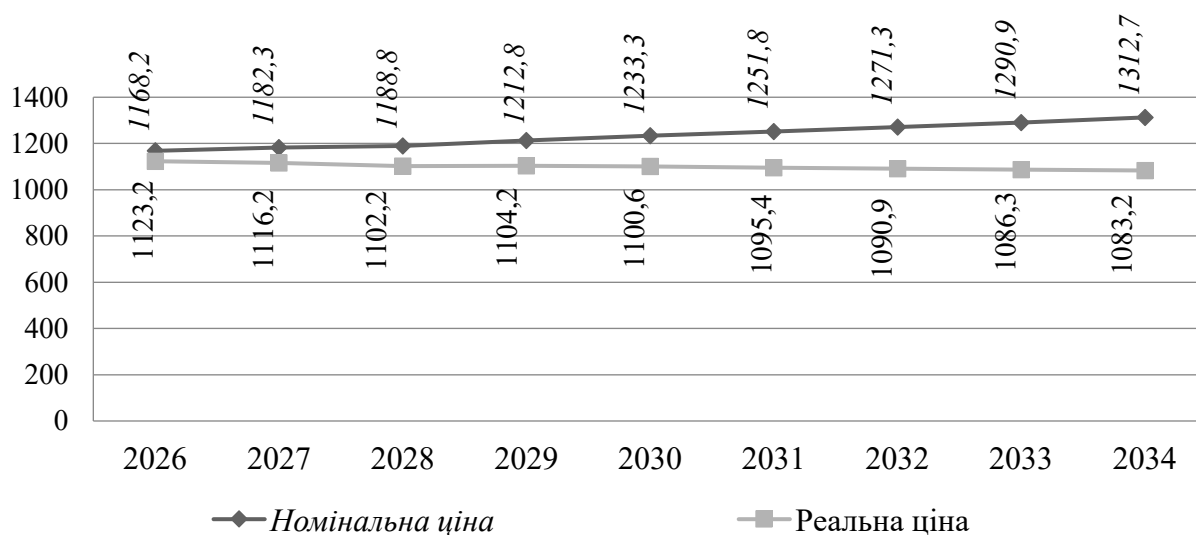

Рис. 9. Прогнози світових цін на олійні культури протягом 2026-2034 рр., дол. США/т

Джерело: побудовано авторами за даними [8]

Врожайність у основних регіонах-виробниках пальмової олії та в деяких основних країнах-постачальниках ріпаку впала або незначно зросла протягом останнього десятиліття. Існує багато причин такого розвитку подій, зокрема: менш продуктивні землі були введені у виробництво через значне збільшення виробничих площ; старіння олійних пальм, нестача робочої сили, особливо в Малайзії, обмеження на використання пестицидів у ЄС; та зміна погодних

умов. Залишається невідомим, як це відбуватиметься протягом наступного десятиліття, але менше прогнозоване розширення площ обмежує розширення виробництва в менш продуктивні райони протягом періоду прогнозу [8].

Перспективи збільшення виробництва пальмової олії в Індонезії та особливо в Малайзії дедалі більше залежатимуть від пересадки та підвищення врожайності, а не від розширення нових площ. Тим не менш, пересадка або нові плантації олійних пальм потребують трьох-чотирьох років, щоб почати вирощувати продукцію. В останні роки зростання виробництва було млявим через низьку прибутковість сектору та зростання витрат на робочу силу в Малайзії. Великі компанії з виробництва пальмової олії в Індонезії досягли певного прогресу у пересадці пальм. Окрім уповільнення врожайності, проблеми сталого розвитку також впливатимуть на розширення виробництва пальмової олії, оскільки попит у розвинених країнах сприяє використанню олій, що не піддаються вирубці лісів, та прагне сертифікації сталого розвитку для рослинної олії, яка використовується як дизельна сировина на основі біомаси, та все частіше для рослинних олій, що входять до харчового ланцюга. Однак існують занепокоєння щодо конкуруючих схем сертифікації в Малайзії та Індонезії [8].

Розвиток сектору рослинної олії зумовлений політикою щодо біопалива у США, ЄС, Індонезії та Бразилії – чотирьох найбільших споживачах дизельного палива на основі біомаси, враховуючи, що близько 18% світових поставок рослинної олії йде на виробництво дизельного палива на основі біомаси. В Індонезії досягнення запропонованого 30% обов'язкового обсягу виробництва дизельного палива на основі біомаси є сумнівним, враховуючи необхідність державних субсидій та можливі середньострокові обмеження поставок. У США відновлюване дизельне паливо або HVO наразі отримує значну підтримку в деяких штатах (наприклад, Каліфорнія), які демонструють сильні темпи зростання виробництва протягом прогнозованого періоду. У ЄС політичні реформи, скорочення загального використання дизельного палива та поява технологій біопалива другого покоління, ймовірно, призведуть до відмови від

сировини на основі сільськогосподарських культур. У світовому масштабі очікується, що стале авіаційне паливо (SAF) буде суттєвим використанням біопалива, але терміни впровадження залишаються значною мірою невизначеними [8].

Отже, перспективи міжнародного бізнесу на світовому ринку рослинних олій визначаються поєднанням структурних змін у виробництві, трансформації глобального попиту та посиленням вимог до конкурентоспроможності продукції. Зростання чисельності населення, урбанізація, підвищення попиту на продукти харчування, розвиток переробної промисловості та біопаливного сектору формують передумови для подальшого розширення виробництва й споживання рослинних олій у світі. Водночас сучасні економічні трансформації зумовлюють необхідність адаптації міжнародного бізнесу до нових умов функціонування, пов'язаних із ціновою нестабільністю, логістичними ризиками, змінами торговельної політики, екологічними обмеженнями та посиленням глобальної конкуренції.

У цих умовах перспективи міжнародного бізнесу пов'язані насамперед із диверсифікацією ринків збуту, удосконаленням логістичних ланцюгів, розвитком глибшої переробки сировини, впровадженням інноваційних технологій та дотриманням принципів сталого виробництва. Особливого значення набуває здатність компаній оперативно реагувати на зміни кон'юнктури світового ринку, адаптувати асортимент до вимог споживачів і забезпечувати відповідність міжнародним стандартам якості та безпечності продукції (табл. 4). Отже, подальший розвиток міжнародного бізнесу у сфері виробництва та споживання рослинних олій залежатиме від ефективності стратегічного управління, гнучкості бізнес-моделей та спроможності суб'єктів ринку використовувати нові можливості в умовах сучасних економічних трансформацій.

Таблиця 4. Виробництво та споживання рослинних олій у світі: перспективи міжнародного бізнесу у контексті сучасних економічних трансформацій

Тенденція / фактор	Прояв у виробництві та споживанні	Перспективи для міжнародного бізнесу
Зростання світового попиту	Підвищення попиту на рослинні олії у продовольчому секторі, переробній промисловості та біопаливному виробництві	Розширення ринків збуту та збільшення експортних можливостей
Урбанізація та зміна структури харчування	Зростання споживання готових харчових продуктів і продукції глибокої переробки	Посилення попиту на різні види рослинних олій та продукти їх переробки
Розвиток біопаливного сектору	Збільшення використання соєвої, ріпакової та пальмової олій в енергетичних цілях	Формування нових сегментів міжнародного ринку
Екологізація виробництва	Посилення вимог до сталості, сертифікації та простежуваності продукції	Зростання ролі екологічних стандартів у конкурентній боротьбі
Технологічна модернізація	Упровадження інновацій у вирощування, переробку, пакування та логістику	Підвищення ефективності та конкурентоспроможності виробників
Диверсифікація ринків збуту	Пошук нових регіонів експорту та зниження залежності від окремих ринків	Зменшення комерційних ризиків та підвищення стійкості бізнесу
Посилення глобальної конкуренції	Активізація боротьби між провідними виробниками та експортерами	Необхідність формування нових конкурентних переваг
Логістичні трансформації	Перебудова маршрутів постачання та адаптація до нових умов міжнародної торгівлі	Розвиток гнучких логістичних стратегій
Зміна споживчих пріоритетів	Підвищення попиту на безпечну, якісну та функціональну продукцію	Орієнтація на інноваційні та нішеві сегменти ринку
Економічна нестабільність	Вплив цінкових коливань, інфляції, валютних ризиків та геополітичних чинників	Підвищення значення адаптивності та стратегічного управління

Джерело: власна розробка авторів

Висновки та перспективи подальших розвідок у даному напрямі. У результаті проведеного дослідження встановлено, що світовий ринок рослинних олій є важливим сегментом глобальної агропродовольчої системи та міжнародного бізнесу, розвиток якого визначається взаємодією виробничих, споживчих, торговельних, екологічних і гео економічних чинників. Структура виробництва і споживання рослинних олій характеризується високим рівнем регіональної концентрації, домінуванням окремих країн у виробництві пальмової, соєвої, ріпакової та соняшникової олії, а також істотною диференціацією попиту між регіонами світу. Сучасні економічні трансформації, зокрема цінова нестабільність, логістичні ризики, кліматичні зміни, геополітична напруженість, посилення екологічних вимог і трансформація структури попиту, суттєво впливають на функціонування світового ринку рослинних олій та визначають нові умови розвитку міжнародного бізнесу.

Доведено, що перспективи міжнародного бізнесу у сфері виробництва та споживання рослинних олій пов'язані з диверсифікацією ринків збуту, розвитком глибшої переробки сировини, впровадженням інноваційних технологій, удосконаленням логістичних ланцюгів, підвищенням якості продукції та забезпеченням відповідності міжнародним стандартам сталого виробництва. Підвищення конкурентоспроможності суб'єктів ринку вимагає посилення їх адаптивності до змін зовнішнього середовища, гнучкості стратегічного управління та здатності ефективно використовувати нові можливості глобального ринку.

Перспективи подальших наукових розвідок доцільно пов'язати з механізмами адаптації країн-виробників і експортерів до нових глобальних викликів, а також оцінкою перспектив зміцнення позицій України на світовому ринку рослинних олій в умовах сучасних економічних трансформацій.

Література

1. Murphy D. J. Oil Palm, Soybean, Rapeseed, and Sunflower: Major Global Sources of Vegetable Oils for Food, Feed, Biofuel, and Industrial Use. *Agronomy*. 2025. Vol. 15, No. 6. Art. 1465. URL: <https://www.mdpi.com/2073-4395/15/6/1465> (дата звернення: 10.04.2026).

2. Silva V. S. et al. Edible Oils from Health to Sustainability: Influence of the Production Processes in the Quality, Consumption Benefits and Risks. *Lipidology*. 2025. Vol. 2, No. 4. Art. 21. URL: <https://www.mdpi.com/2813-7086/2/4/21> (дата звернення: 13.04.2026).

3. Abrante-Pascual S. et al. Vegetable Oils and Their Use for Frying: A Review of Physicochemical, Nutritional, and Health Aspects. *Foods*. 2024. Vol. 13, No. 24. Art. 4186. URL: <https://www.mdpi.com/2304-8158/13/24/4186> (дата звернення: 15.04.2026).

4. Declerck F., Hikouatcha P., Tchoffo G., Tédongap R. Biofuel Policies and Their Ripple Effects: An Analysis of Vegetable Oil Price Dynamics and Global Consumer Responses. *Energy Economics*. 2023. Vol. 128. Art. 107127. URL: <https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S0140988323006254> (дата звернення: 11.04.2026).

5. Пати́ка Н. І., При́б К. А. Світовий ринок рослинницьких продуктів та позиції України на ньому. *Проблеми системного підходу в економіці*. 2019. Вип. 1(69). Ч. 1. С. 107–113. URL: https://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?2_S21P03=FILA%3D&2_S21STR=PSPE_print_2019_1%281%29_18&C21COM=S&I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&S21CNR=20&S21FMT=ASP_meta&S21REF=10&S21STN=1&Z21ID= (дата звернення: 12.04.2026).

6. Лозовський О. М. Основні тенденції формування експортного потенціалу олійно-жирової галузі України в умовах фінансової нестабільності // *Економічний форум*. 2015. № 2. С. 95–102. URL: https://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF%2Fecfor_2015_2_16.pdf&P21DBN=UJRN (дата звернення: 10.04.2026).

7. Каретнікова В. С. Дослідження ринку олійних культур в Україні. *Вісник Національного технічного університету «ХПІ»*. 2013. № 67(1040). С. 172–177. URL: https://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF%2Fvcpitp_2013_67_23.pdf&P21DBN=UJRN

N (дата звернення: 12.04.2026).

8. *OECD-FAO Agricultural Outlook 2025–2034. Oilseeds and oilseed products*. OECD, FAO. 2025. URL: https://www.oecd.org/en/publications/oecd-fao-agricultural-outlook-2025-2034_601276cd-en/full-report/oilseeds-and-oilseed-products_42c09daa.html (дата звернення: 12.04.2026).

9. Vegetable Oils Market Outlook, 2021-2031. URL: <https://www.transparencymarketresearch.com/vegetable-oil-market.html> (дата звернення: 13.04.2026).

10. Oilseeds: World Markets and Trade. United States Department of Agriculture Foreign Agricultural Service. 2025. URL: <https://apps.fas.usda.gov/psdonline/circulars/oilseeds.pdf> (дата звернення: 15.04.2026).

11. Vegetable Oils Market Outlook (2022-2032). URL: <https://www.factmr.com/report/vegetable-oils-market> (дата звернення: 14.04.2026).

12. Global Vegetable Oil Market 2024–2033. CMI Consulting LLC. 2024. URL: <https://www.custommarketinsights.com/report/vegetable-oil-market/> (дата звернення: 10.04.2026).

13. Global vegetable oil production continues to grow. UGA. 2025. URL: <https://uga.ua/en/news/global-vegetable-oil-production-continues-to-grow/> (дата звернення: 11.04.2026).

14. Oilcrops and oilseed products. Rome: Food and Agriculture Organization of the United Nations (FAO). 2025. URL: <https://www.fao.org/markets-and-trade/commodities-overview/basic-foods/oilcrops/en> (дата звернення: 11.04.2026).

15. Commodity Markets Outlook. Washington, DC: World Bank. 2025. URL: <https://thedocs.worldbank.org/en/doc/1b388949805c9a0ae3736bdacb32ea94-0050012025/original/CMO-April-2025.pdf> (дата звернення: 10.04.2026).

References

1. Murphy, D. J. (2025), “Oil Palm, Soybean, Rapeseed, and Sunflower: Major Global Sources of Vegetable Oils for Food, Feed, Biofuel, and Industrial Use”, *Agronomy*, vol. 15, No. 6. Art. 1465, available at: <https://www.mdpi.com/2073-4395/15/6/1465> (Accessed 10.04.2026).

2. Silva, V. S. (2025), “Edible Oils from Health to Sustainability: Influence of the Production Processes in the Quality, Consumption Benefits and Risks”, *Lipidology*, vol. 2, No. 4. Art. 21, available at: <https://www.mdpi.com/2813-7086/2/4/21> (Accessed 13.04.2026).

3. Abrante-Pascual, S. (2024), “Vegetable Oils and Their Use for Frying: A Review of Physicochemical, Nutritional, and Health Aspects”, *Foods*, vol. 13, No. 24. Art. 4186, available at: <https://www.mdpi.com/2304-8158/13/24/4186> (Accessed 15.04.2026).

4. Declerck, F., Hikouatcha, P., Tchoffo, G. and Tédongap, R. (2023), “Biofuel Policies and Their Ripple Effects: An Analysis of Vegetable Oil Price Dynamics and Global Consumer Responses”, *Energy Economics*, vol. 128. Art. 107127, available at: <https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S0140988323006254> (Accessed 11.04.2026).

5. Patyka, N. I. and Prib, K. A. (2019), “The world market of plant products and Ukraine's position in it”, *Problemy systemnoho pidkhodu v ekonomitsi*, vol. 1(69), no. 1, pp. 107–113, available at: https://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?2_S21P03=FILA%3D&2_S21STR=PSPE_print_2019_1%281%29__18&C21COM=S&I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&S21CNR=20&S21FMT=ASP_meta&S21REF=10&S21STN=1&Z21ID= (Accessed 12.04.2026).

6. Lozovs'kyj, O. M. (2015), “Main trends in the formation of the export potential of the oil and fat industry of Ukraine in conditions of financial instability”, *Ekonomichnyj forum*, vol. 2, pp. 95–102, available at: https://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF%2Fecfor_2015_2_16.pdf&P21DBN=UJRN (Accessed 10.04.2026).

7. Karetnikova, V. S. (2013), “Research on the oilseed market in Ukraine”, *Visnyk Natsional'noho tekhnichnoho universytetu «KhPI»*, vol. 67(1040), pp. 172–177, available at: https://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF%2Fvcpitp_2013_67_23.pdf&P21DBN=UJRN (Accessed 12.04.2026).

8. OECD, FAO. (2025), “OECD-FAO Agricultural Outlook 2025–2034. Oilseeds and oilseed products”, available at: https://www.oecd.org/en/publications/oecd-fao-agricultural-outlook-2025-2034_601276cd-en/full-report/oilseeds-and-oilseed-products_42c09daa.html (Accessed 12.04.2026).
9. Transparency Market Research (2026), “Vegetable Oils Market Outlook, 2021-2031”, available at: <https://www.transparencymarketresearch.com/vegetable-oil-market.html> (Accessed 13.04.2026).
10. United States Department of Agriculture Foreign Agricultural Service. (2025), “Oilseeds: World Markets and Trade”, available at: <https://apps.fas.usda.gov/psdonline/circulars/oilseeds.pdf> (Accessed 15.04.2026).
11. Fact.MR (2025), “Vegetable Oils Market Outlook (2022-2032)”, available at: <https://www.factmr.com/report/vegetable-oils-market> (Accessed 14.04.2026).
12. CMI Consulting LLC. (2024), “Global Vegetable Oil Market 2024–2033”, available at: <https://www.custommarketinsights.com/report/vegetable-oil-market/> (Accessed 10.04.2026).
13. UGA. (2025), “Global vegetable oil production continues to grow”, available at: <https://uga.ua/en/news/global-vegetable-oil-production-continues-to-grow/> (Accessed 11.04.2026).
14. Food and Agriculture Organization of the United Nations (FAO). (2025), “Oilcrops and oilseed products”, available at: <https://www.fao.org/markets-and-trade/commodities-overview/basic-foods/oilcrops/en> (Accessed 11.04.2026).
15. World Bank. (2025), “Commodity Markets Outlook”, available at: <https://thedocs.worldbank.org/en/doc/1b388949805c9a0ae3736bdacb32ea94-0050012025/original/CMO-April-2025.pdf> (Accessed 10.04.2026).

Отримано редакцією журналу / Received: 17.04.26

Прорецензовано / Revised: 29.04.26

Дата публікації / Published: 26.05.26